

РЕШЕНИЕ

№ 677

гр. София, 10.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в закрито заседание на десети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги И.
Димитър Мирчев

като разгледа докладваното от Георги И. Въззивно гражданско дело № 20221000500313 по описа за 2022 година

Разгледа в съдебно заседание на 28.03.22г. /с участието на секретаря Крайнова/ въззивно гражданско дело № 313/22г. и констатира следното:

С решение на СГС 1-4 състав от 15.09.21г. по гд. № 9303/20г. са отхвърлени /изляло/ искове с правно основание чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 25, ал. 1, изр. 1-во, предл. 2-ро и предл. 3-то от ЗН и с правно основание чл. 42, б. „в“ от ЗН на Е. И. против С. Д..

Решението на СГС се обжалва /изцяло/ от Е. И..

Съображенията на страните са изложени по делото /в рамките на производствата пред СРС, СГС и САС/.

Събраните по делото доказателства /писмени, гласни и експертни – преценени в съвкупност и в контекста на твърденията – възраженията на страните/ удостоверяват, че:

Със саморъчно /по смисъла на чл. 25, ал. 1 от ЗН/ завещание /от 22.10.02г./ Е. И.а /майка - наследодател по закон на Е. И./ е завещала цялото си имущество /по смисъла на чл. 16, ал. 1 от ЗН/ в полза на сестра си /С. Д./.

Ищецът поддържа, че едностранната сделка /завещанието/ е изготвено в противоречие с правилата на чл. 25, ал. 1, изр. 1, предл. 2-ро и предл. 3-то от ЗН /не е подписано и не е датирано надлежно от Е. И.а/. С оглед това Е. И. претендира - сделката да бъде прогласена /при условията на чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН/ за нищожна.

Исковете /с посочените правни квалификации/ е неоснователни:

От една страна /досежно хипотезата на чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 25, ал. 1, изр. 1, предл. 3-то от ЗН/:

Автентичността /истинността, авторството/ на цялото /процесното/ ръкописно

завещание /в това число и на подписа на завещателката/ са установени категорично /еднозначно/ в рамките на производството по г.д. № 4435/05г. на СРС /приключило с влязло в сила определение на СГС от 04.03.13г. по г.д. № 7664/10г. – постановено в хипотезата на чл. 119, ал. 2, изр. – 3-то, предл. 1-во от ГПК отм./. В рамките на този процес /който е присъединен като преписка по настоящото дело и съставлява част от доказателствения материал/ са приети две графологични експертизи /единична и тройна/ и същите /след изследване на оригинала на документа/ констатира /конкретно и изрично/, че: завещанието е било написано и подписано /лично – собственоръчно/ от завещателката /Е. И.а/. Приетата в настоящото производство графологична експертиза /макар и изследвала копие на спорния документ/ също потвърждава /категорично/ изводите на посочените по-горе две експертизи. В такава хипотеза /предвид констатациите на посочените общо три експертизи – с идентични изводи; две от които са изследвали документа – в оригинал/ не може да се приеме, че едностранната сделка страда от порок /по смисъла на чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 25, ал. 1, изр. 1, предл. 3-то от ЗН/.

От друга страна /досежно хипотезата на чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 25, ал. 1, изр. 1, предл. 2-ро от ЗН/:

Процесното завещание е изрично датирано /на две места: в началната част на документа – текстът на завещанието започва с посочване на датата на изготвянето му и в крайната част на документа – дата е вписана на същия ред, където е положен подписът на завещателката/. В такава хипотеза /предвид самото формално съдържание на документа/ не може да се приеме, че едностранната сделка страда от порок /по смисъла на чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 25, ал. 1, изр. 1, предл. 2-ро от ЗН/.

На последно място във връзка с изложеното /макар заявените в тази насока доводи на ищеца да не попадат в обхвата на цитираните текстове - хипотези от ЗН/:

При условие /каквато се явява настоящата хипотеза – предвид горните съображения/, че завещанието е изготвено в съответствие с формалните изисквания на закона /по чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 25, ал. 1 от ЗН/ наличието на други подписи в документа /в случая на двама свидетели/ не опорочава сделката /особено, ако подписите са положени: след текста, след подписа и след датата на документа – какъвто е настоящият случай/. Косвен аргумент в подкрепа на този извод е и редакцията на чл. 24, ал. 2, изр. 3-то, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 24, ал. 1 от ЗН.

Ищецът поддържа също, че едностранната сделка /завещанието/ е изготвено в противоречие с правилата на чл. 42, б. „в“ от ЗН:

Исковете и с тези правни квалификации се явяват неоснователен:

Принципно: отношенията /приживе/ между завещателката и страните по делото /син и сестра на Е. И.а/ не се явяват пряко релевантни /относими/ към предмета на спора /предвид правата му квалификация/. Независимо от изложеното /доколкото посочените обстоятелства имат косвено значение досежно преценката относно това – каква е била действителната воля на наследодателката/:

Събраните /преценени в съвкупност и в контекста на съдържанието на самото завещание/ по делото /в рамките и на производството по г.д. № 4435/05г. на СРС, което е присъединено към настоящото/ писмени доказателства /в това число: тъжби и жалби на Е. И.а, адресирани до Прокуратурата на РБ, подадени срещу действия – бездействия на Е. И.; искиви молби на Е. И.а срещу Е. И.; собственоръчно изписана декларация от Е. И.а/ и гласни

доказателства - удостоверяват, че:

От една страна - в определен период /назад във времето/ отношенията между Е. И.а и С. Д. са били влошени, но впоследствие /и към момента - преди оформяне на завещанието/ противоречията между сестрите са били изгладени. От друга страна - във времето /преди да бъде изготвено завещанието/ поведението на Е. И. /отношението му към завещателката както и начинът, по който същият е управлявал и се е разпореждал с имуществото й/ е довел до емоционално отчуждение /между майката и сина/. Конкретно /освен събраните в тази насока гласни доказателства/ свидетелство /в подкрепа на последния извод/ е фактът /удостоверен и с писмени доказателства/, че – между Е. И.а и Е. И. са били водени съдебни производства /имащи за предмет разрешаване на имуществени спорове/, че – завещателката е сезирала многократно Прокуратурата на РБ с жалби и тъжби против Е. И., че – ищецът е образувал дело по чл. 5, ал. 1 от ЗЛС срещу Е. И.а, че – последната е образувала производство срещу Е. И. по чл. 64 от СК отм. /което впоследствие е било продължено от ответницата в хипотезата на чл. 66 от СК отм./. Всички изброени обстоятелства именно /които са намерили конкретно отражение в текста на самото завещание/ са мотивирали завещателката да строи /в полза на сестра си/ процесното имуществено разпореждане и с това да лиши сина си от наследство. Този мотив обаче /който стои в основата на процесното имуществено разпореждане/ принципно не може да се окачестви като „противоречащ на закона, обществения ред и добрите нрави“ /по смисъла на чл. 42, б. „в“, предл. 2-ро от ЗН/ доколкото: такъв мотив на практика е заложен в смисъла на всяко завещателно разпореждане /едностранна сделка като процесната винаги създава права за сметка на наследници по закон - лишавайки последните изцяло или частично от имущество/. Тази правна последица /или правото на завещателя да има такъв мотив – пряк или косвен/ следва от принципната редакция на чл. 14, ал. 1 от ЗН /за да бъдат гарантирани обаче правата и на наследниците по закон – това право е ограничено с разпоредбите на чл. 30 от ЗН във връзка с чл. 14, ал. 2 от ЗН/. Именно възможността по посочените законови текстове е можела – следвало /в случая/ да защити надлежно правата на Е. И..

Въведените /вписаните/ в завещанието условия и тежести /които са по посока на това: “да бъде продължено и довършено успешно производството по чл. 64 от СК отм.“ както и “да бъдат доведени до успешен край - спечелени съдебните производства, вече заведени или бъдещи такива срещу Е. И.“/ не могат да се окачествят като „невъзможни“ /по смисъла на чл. 42, б. „в“ от ЗН:

Законът санкционира такъв порок на завещание само, ако тежестта /или условието/ са изначално /принципно, юридически, фактически, обективно неизпълними - невъзможни/. В случая такъв извод не може да бъде обоснован:

От една страна:

Първото условие /тежест/ се явява принципно /предвид правилото на чл. 66 от СК отм./ изпълнимо - осъществимо /възможно/.

От друга страна:

Всяко съдебно производство /образувано по допустим иск/ принципно е възможно да бъде спечелено /това зависи от конкретното развитие на съответния процес/.

Независимо от изложеното /във връзка с горните изводи/:

Разпорежданията на завещателката в горните насоки /преценени в контекста на цялостната логика и смисъл на завещанието/ се съотнасят по-скоро към мотива на Е. И.а да

оформи едностранната сделка. Същите разпореждания само конкретизират този мотив /дообясняват, доизясняват същия/ и поради това нямат точното качество/ естество, природа/ на „условие“ или „тежест“ по смисъла на чл. 42, б. „в“ от ЗН. В този смисъл /с оглед това/: визираните в закона рестрикции /негативни правни последици – касаещи т. нар. „условие“ и „тежест“/ на практика се явяват и принципно неприложими в случая /спрямо конкретните разпореждания на завещателката в тази насока/.

С оглед изложеното /доколкото в случая не се констатира наличие на предпоставките на чл. 42, б. „б“, предл. 2-ро от ЗН във връзка с чл. 25, ал. 1, изр. 1-во, предл. 2-ро и предл. 3-то от ЗН и чл. 42, б. „в“ от ЗН/ исковете следва да бъдат отхвърлени като – неоснователни. В такъв смисъл е и обжалваното съдебно решение /поради което – същото следва да бъде потвърдено/.

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение на СГС 1-4 състав от 15.09.21г. по г.д. № 9303/20г.

ОСЪЖДА Е. Е. И. да плати на С.Е. И.а - Д. 500 лева - съдебни разноски за производството пред САС /на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК/.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в 1-месечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____